

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2006 M. GRUODŽIO 29 D. ĮSAKYMO NR. D1-636 „DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PLANŲ RENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2019 m. gegužės 29 d. Nr. D1-332
Vilnius

P a k e i ĉ i u Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. D1-636 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“:

1. Pakeičiu preambulę ir ją išdėstau taip:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 6 straipsnio 2 ir 13 punktais, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 4 punktu,“.

2. P a k e i ĉ i u nurodytu įsakymu patvirtintas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisykles:

2.1. pakeičiu 3 punktą ir jį išdėstau taip:

„3. Pagal teritorijų planavimo dokumentų rūšį planas yra specialiojo teritorijų planavimo dokumentas. Pagal teritorijų planavimo lygmenį – savivaldybės ir vietovės lygmens,“;

2.2. pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planavimo tikslai – nustatyti aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodyti šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą, siekiant, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.“;

2.3. pakeičiu 6 punktą ir jį išdėstau taip:

„6. Planavimo objektas – savivaldybės teritorijoje esama ir planuojama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir (ar) jos dalys.“;

2.4. pakeičiu 13.2.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„13.2.5. papildomai gali numatyti galimybių studijų parengimą siekiant nustatyti teritorijų planavimo sąlygas (toliau – planavimo sąlygos), parengti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo ekonominį ir aplinkosauginį pagrindimą,“;

2.5. pakeičiu 16.11 papunkčio pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„16.11. viešoji įstaiga „Transporto kompetencijų agentūra“, kai planuojami statyti ir (ar) rekonstruoti statiniai ir įrenginiai numatomi:“;

2.6. pakeičiu 22.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„22.2. išnagrinėjamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvos vadovaujantis Taisyklių 1 priedu. Atliekamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimas (parengiama ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita). Alternatyvos

pagrindžiamos ekonominiais skaičiavimais ir poveikiu aplinkai. Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita teikiama derinti Aplinkos ministerijai, kuri per 20 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo dienos pateikia derinimo išvadas dėl ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaitos aplinkosaugos vertinimo dalies. Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita koreguojama atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Sprendimai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo būdo (geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo vamzdiniais, individualių geriamojo vandens gręžinių ir nuotekų valymo įrenginių įrengimo / statymo) priimami išnagrinėjus alternatyvas. Parenkamas ekonomiškai tinkamiausias, priimtinausias ir aplinkosauginiu požiūriu saugiausias būdas. Parenkant būdą, reikia įvertinti sprendimo poveikį geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų didėjimui/mažėjimui. Nuotekų tvarkymas turi būti organizuojamas, kad atitiktų aplinkosaugos reikalavimus, nustatytus Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“.

Aglomeracijų ribose planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, išskyrus atvejus, kai aglomeracijose centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduos naudos aplinkai arba centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina, tai ekonomiškai pagrįsta atliekant alternatyvų vertinimą; tokiose planu išskirtose teritorijose numatomas individualus geriamojo vandens išgavimas ir naudojimas ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais, kurių tinkamas eksploatavimas leidžia užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidime arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytų reikalavimų.“;

2.7. papildau 22.4¹ papunkčiu:

„22.4¹. aglomeracijų ribos nustatomos vadovaujantis gyventojų tankio ir planuojamos miesto, miestelio plėtros kriterijais, detalizuotais Taisyklių 2 priede pateiktoje metodikoje;“;

2.8. pakeičiu 22.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„22.5. nustatomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, įgyvendinimo etapai (eiga, eiliškumas) ir finansavimo šaltiniai, numatoma, kuriose teritorijose bus plėtojama geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuriose viešasis geriamojo vandens tiekimas bus vykdomas kitomis priemonėmis. Nustatomos teritorijos, kuriose taikomas individualus geriamojo vandens išgavimas ir (ar) individualus nuotekų tvarkymas, parengiami perspektyviniai infrastruktūros planuojamoje teritorijoje modeliai;“;

2.9. pakeičiu 26 punktą ir jį išdėstau taip:

„26. Plano brėžiniai pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius rengiami Lietuvos 1994 metų koordinatų sistemoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 936 „Dėl Lietuvos geodezinių koordinatų sistemos įvedimo“. Savivaldybės lygmens – planuojamos teritorijos, išsiskiriančios administraciniu (savivaldybės) ar funkciniu bendrumu, rengiami ant naujausio georeferencinių duomenų rinkinio GDR10LT ir skaitmeninio ortofotografinio žemėlapiu masteliu M1:20 000–M1:50 000.“;

2.10. pakeičiu 27.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„27.1. pagal prioritetines plėtros kryptis nustatytos aglomeracijos, viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos, valstybinės ir privačios žemės plotai, administracinių vienetų ribos;“;

2.11. pakeičiu 43 punktą ir jį išdėstau taip:

„43. Rengiant, keičiant ir (ar) koreguojant planą, plano sprendiniai derinami su atitinkamo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendiniais. Rengiant, keičiant ir (ar)

koreguojant planą, atsižvelgiama į Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 „Dėl Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos patvirtinimo“, ir į Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312 „Dėl Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ nuostatas.“;

2.12. papildau 47¹ punktu:

„47¹. Planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo patvirtintų aglomeracijų ribų nustatymo privalo pateikti Aplinkos ministerijai erdvinius duomenis, atitinkančius 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB, sukuriančios Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL 2007 L 108, p. 1), reikalavimus.“;

2.13. pakeičiu 48 punktą ir jį išdėstau taip:

„48. Ginčai dėl aglomeracijų, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų ir plėtros krypčių nustatymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.“;

2.14. pakeičiu Taisyklių priedo žymą ir ją išdėstau taip:

„Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 1 priedas“;

2.15. papildau Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedu (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Mažeika

AGLOMERACIJŲ RIBŲ NUSTATYMO METODIKA

1. Aglomeracijų ribų nustatymo metodika paremta principais, nustatytais 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1) (toliau – Direktyva) ir detalizuotais Direktyvos aiškinamajame dokumente:

1.1. į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;

1.2. nustatomos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra pakankamas, tai yra atitinka šio priedo schemeje nustatytus kriterijus;

1.3. pirmiausia atliekamas urbanizuotų teritorijų identifikavimas – bazinė analizė, vėliau – detali analizė;

1.4. taikomi šio priedo schemeje nustatyti finansiniai kriterijai tikslų aglomeracijos ribų nustatymui. Aglomeracijos riba nebūtinai turėtų sutapti su administracine miesto, miestelio riba. Sprendimas į aglomeracijos ribas įtraukti mažo gyventojų tankio (15–25 gyventojai hektare (toliau – gyv./ha)) teritorijas priklauso nuo tokio įtraukimo sąnaudų ir naudos;

1.5. aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, negali būti didesnis kaip 2% nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;

1.6. su nagrinėjama aglomeracija besiribojančios teritorijos, esančios kitos savivaldybės teritorijoje, infrastruktūros plėtra savivaldybių sutarimu gali būti suplanuota bendrame, tai yra kelių savivaldybių parengtame geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane arba atskiruose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose.

2. Pirmasis etapas (bazinė analizė):

2.1. esamos urbanizuotos ir / ar prioritetinės plėtros teritorijos nustatomos vadovaujantis galiojančiais savivaldybės ir / ar vietovės lygmens, jei jie parengti, bendraisiais planais. Šių teritorijų ribos gali būti tikslinamos naudojant Geografinės informacinės sistemas (toliau – GIS), tokias kaip skaitmeniniai topografiniai miestų žemėlapiai ir ortofoto žemėlapiai;

2.2. aglomeracijų ribas galima patikrinti ir pakoreguoti naudojant „Google Earth“ žemėlapius. Pirmuoju etapu apibrėžtos miesto, miestelio teritorijos apima tik didelį gyventojų tankį turinčią teritoriją (daugiau kaip 25 gyv./ha).

3. Antrasis etapas (detali analizė) – įvertinti teritorijas, besiribojančias su urbanizuotomis teritorijomis:

3.1. nustačius miestų ir miestelių didelį gyventojų tankį turinčių teritorijų (daugiau kaip 25 gyv./ha) ribas, vertinamos besiribojančios teritorijos. Šiame etape atliekama galimų techninių sprendimų ir ekonominių sąnaudų analizė, siekiant kuo išsamiau / detaliau nustatyti kiekvienos aglomeracijos ribas. Reikalinga esamų ir būsimų urbanizuotų teritorijų, pastatų tipų ir iš šių pastatų išleidžiamų nuotekų kiekio ir jų užterštumo analizė. Šiame etape išnagrinėjama nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo vertė būstams už aglomeracijos ribų, nustatytų pirmajame etape;

3.2. planuojamos miestų plėtros vertinimas:

3.2.1. vertinimas atliekamas vadovaujantis savivaldybės lygmens bendrojo plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jei jis parengtas, sprendiniais, atsižvelgiant į juose numatytas užstatyti teritorijas;

3.2.2. įvertinama, ar šios teritorijos gali būti vystomos 10 metų bėgyje. Jei numatoma, kad teritorija bus vystoma per artimiausius 10 metų, ji įtraukiama į aglomeracijos ribas. Jei planuojama plėtra vyks po daugiau nei 10 metų, tuomet ši teritorija neįtraukiama į aglomeracijos ribas. Šis principas dėl teritorijų įtraukimo į aglomeracijos ribas turi būti taikomas ir vėliau, atnaujinant miestų bendruosius planus ir numatant naujas urbanizuojamas teritorijas;

3.3. mažo gyventojų tankio teritorijų vertinimas:

3.3.1. vertinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamų projektų ekonominį efektyvumą, taikomas 3000 eurų vienam gyventojui kriterijus, tai yra nuotekų tinklų plėtros projektas finansuojamas, jei investicijų suma, tenkanti vienam prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos prijungtam gyventojui neviršija 3000 eurų. Šiuo pagrindu siūlomas algoritmas mažo gyventojų tankio teritorijų vertinimui dėl jų įtraukimo į aglomeracijos teritoriją;

3.3.2. remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, kad vidutinis šalies namų ūkio dydis yra 2,4 asmens ir atsižvelgiant į labiausiai tikėtiną namų ūkių skaičių viename hektare, siūlytina:

3.3.2.1. aglomeracijoms priskirti teritorijas, kuriose gyvenančių žmonių skaičius - 25 ir daugiau/ha (t. y. viename hektare gyvenančių žmonių skaičius apskaičiuojamas viename hektare esančių būstų skaičių dauginant iš vidutinio namų ūkio dydžio, tai yra 2,4);

3.3.2.2. teritorijas, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 15 - 25 gyv./ha, aglomeracijai priskirti pagal infrastruktūros plėtros kainos vienam gyventojui kriterijų;

3.3.2.3. teritorijos, kuriose gyventojų tankumas nepakankamas, t. y. jose gyvenančių žmonių skaičius mažesnis nei 15 gyv./ha, nepriskirtinos aglomeracijoms;

3.3.2.4. kai miesto (aglomeracijos) plėtra vyksta išilgai kelio, jungiančio aglomeraciją ir už jos ribų esančias teritorijas, dėl šių teritorijų prisikyrimo aglomeracijai taikyti 3000 eurų vieno gyventojų prijungimui kriterijus.

4. Trečiasis etapas – įvertinti, ar kelios urbanizuotos teritorijos priskirtinos vienai, ar laikomos atskiromis aglomeracijomis:

4.1. kai šalia vertinamos aglomeracijos, nustatytos atlikus 1-3 punktuose nurodytus žingsnius, yra tankiai (25 ir daugiau gyv./ha) apgyvendintų teritorijų, siūlytina vertinti atstumą tarp aglomeracijos ir tų teritorijų. Taip pat būtina įvertinti ir nutolusios teritorijos dydį pagal gyventojų ekvivalentus: jei šioje teritorijoje susidaro daugiau kaip 2000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, būtina įvertinti, ar ekonominiu požiūriu verta prijungti ją prie didesnės aglomeracijos, ar užtikrinti nuotekų surinkimą ir valymą atskirai;

4.2. kai vertinamoje teritorijoje susidaro daugiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, tikslingas netoliese esančių apgyvendintų teritorijų sujungimas į vieną aglomeraciją, jei atstumas tarp ribų yra mažesnis nei 250 m. Šis principas taikytinas ir kitų objektų, kaip pavyzdžiui pramonės ir sandėliavimo, komercinės paskirties teritorijoms;

4.3. kai vertinamoje teritorijoje susidaro mažiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 150 m. atstumu;

4.4. kai paminėti atstumai tarp teritorijų išorinių ribų yra didesni nei nurodyta 4.2 ir 4.3 papunkčiuose, urbanizuotos teritorijos gali būti laikomos atskiromis aglomeracijomis ir, jei šiose aglomeracijose susidaro daugiau kaip 2000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, Direktyvos reikalavimai taikomi kaip atskiroms aglomeracijoms;

4.5. schemoje pateikti ribiniai atstumų dydžiai (150 ir 250 m) yra orientaciniai, todėl priimant ekonominiu požiūriu pagrįstą sprendimą dėl aglomeracijos ribų, jų galima netaikyti. Ekonominiu požiūriu pagrįstu sprendimu laikomas toks sprendimas, kurio įgyvendinimui reikės mažiausiai lėšų. Pavyzdžiui, kai apskaičiuojama, kad atskirų urbanizuotų teritorijų nuotekų surinkimo sistemoms prijungti prie bendros aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos reikės mažiau lėšų, negu statyti ir eksploatuoti atskirus nuotekų valymo įrenginius šiose urbanizuotose teritorijose, sprendimas visas šias teritorijas pripažinti viena aglomeracija gali būti priimtas neatsižvelgiant į aukščiau nurodytus atstumus.

